

NOORDZEEOVERLEG

Noordzeeoverleg

www.noordzeeoverleg.nl

Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving (OFL)

Rijnstraat 8

Postbus 20901

2500 EX Den Haag

www.overlegorgaanfysiekeleefomgeving.nl

Contactpersoon

E: lieke.alferink@ofl.nl

Datum

29 november 2023

verslag

Betreft	Samenvattend verslag NZO
Vergaderdatum en -tijd	15 november 2023, 10:00-13:00
Vergaderplaats	New Babylon, Den Haag

1 Opening en verslag

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen welkom.

2 Voedselvisie

De LNV voedselvisie is in afronding. In de vergadering wordt de voortgang van de voedselvisie toegelicht op basis van de concept voedselvisie. LNV geeft aan verheugd te zijn de visie hier inhoudelijk te kunnen bespreken. Nog niet alle punten in de visie zijn uitgewerkt maar de basis ligt er. Er wordt beoogd het stuk voor de Kerst aan de Kamer aan te bieden, de reacties van het NZO kunnen gebundeld hieraan worden toegevoegd.

Algemeen

Vanuit de visserij wordt er aangegeven blij te zijn dat er een visie ligt en tevreden te zijn met wat er ligt, echter zijn er hier en daar nog wel opmerkingen, deze zullen later worden aangegeven. De scheepvaartsector geeft aan dat het moeilijk is om met de beperkte voorbereidingstijd een inhoudelijke reactie te geven. Vanuit de natuurorganisaties wordt ook aangegeven het moeilijk te vinden om al een inhoudelijke reactie te geven. In het algemeen wordt er aangegeven dat de visie meer onderbouwing kan geven over het economisch belang van de visserij en de ecosysteem benadering. Ook zien zij graag dat er afspraken worden gemaakt over het vervolg proces. Vanuit de energiesector wordt waardering uitgesproken dat het stuk op tafel ligt, maar dat er meer tijd nodig is om het tot zich te nemen. Vanuit de windenergiesector wordt er aangegeven dat in de achterban er anders naar deze visie wordt gekeken, aangezien er

zorgen zijn over de business case van wind op zee. Dit speelt mee bij o.a. de beoordeling van de concept voedselvisie.

De voorzitter concludeert dat deze visie echt een stap verder is voor de voedseltransitie, dit is een positieve ontwikkeling. Daarnaast geeft zij aan dat het belangrijk is dat het NZO zicht heeft op het vervolg en zij ook graag de definitieve visie in het NZO aan de orde wil stellen. Zij geeft aan dat de NZO leden aanvullingen bij het NZO secretariaat kunnen aangeven, zodat deze kunnen worden gebundeld in conceptconclusies.

Inhoudelijke bespreking

Vanuit de visserij wordt er aangegeven dat er een positieve toon zit in het stuk, maar ook hier en daar negatieve framing en zij mist op een aantal punten de onderbouwing. Vanuit de natuurorganisaties worden de detailopmerkingen schriftelijk aangeleverd. Ten eerste, goed dat wordt gesteld dat het niet goed gaat met de natuur, dit zou nog beter onderbouwd kunnen worden. Verder zou het onderwerp ruimte voor de visserij geconcretiseerd kunnen worden. Vanuit de energiesector wordt er aangegeven dat er meer aandacht zou kunnen zijn voor aquacultuur en innovatie, en de opschaling hiervan. Economische weerbaarheid windparken en economische haalbaarheid voor visserijsector, om een nieuwe generatie ondernemer-vissers aan te spreken die past bij de transitie die we doormaken. De scheepvaart sector wijst op het afgeleide belang wat er speelt, en dat het steeds drukker wordt op zee, en dat met veiligheidskeuzes rekening wordt gehouden. Het Rijk bedankt de aanwezigen voor de actieve bijdrage en inbreng en licht toe dat na de visie er gestart wordt met een uitvoeringsagenda, ook worden de transitiepaden in beeld gebracht samen met de NZO werkgroep, over het vervolgproces volgt later meer.

3 Evaluatie NZO, NZA en "Transitiefonds"

In het NZO van 11 oktober 2023 is het evaluatierapport toegelicht en besproken. Op basis van het overleg is de evaluatie afgerond. In de vergadering wordt de oplevering van het evaluatierapport ter vaststelling voorgelegd. Voor de opvolging van de evaluatie heeft het secretariaat een notitie opgesteld. Deze notitie wordt ter bespreking aan het NZO voorgelegd.

Vaststellen rapport

De voorzitter geeft aan dat het rapport de vorige keer is gepresenteerd, de leden wordt gevraagd hoe zij tegen het vervolg aan kijken. Het secretariaat heeft een tweeledige notitie gemaakt. Het ene deel vraagt het om instemming met het rapport en het andere deel gaat over het vervolg daarop. Het Rijk geeft aan moeite te hebben met de vaststelling van het rapport, er staan nog onjuistheden in die ze graag aangepast zien. Op basis van de discussie wordt besloten dat het Rijk de punten deelt met het NZO secretariaat. Die zal de punten aan de onderzoekers doorgeven.

Het tweede deel van de notitie en de bespreking daarvan gaat over de aanbevelingen van het secretariaat voor de opvolging van de evaluatie. Deze aanbevelingen worden een voor een besproken. De voorzitter concludeert dat de notitie wordt teruggenomen en dat aan de hand van de opmerkingen van de leden een herziene versie wordt gemaakt. Over het onderdeel over het "Transitiefonds" was al afgesproken dat in het NZO van 20 december er een gezamenlijk voorstel voor een werkwijze komt vanuit het Rijk en het NZO secretariaat.

4 Partiële Herziening PNZ 2022-2027

In het NZO van 11 oktober 2023 is de voortgang in het proces PH PN 2022-2027 toegelicht en besproken. Binnenkort volgt de terinzagelegging NRD (notitie reikwijdte en detailniveau). Het proces van de PH PN wordt nader toegelicht door het Rijk. Voorzitter geeft aan dat dit een extra ingelast punt is, om scherper te krijgen hoe het NZO wordt betrokken bij het totaal van de PH. Vorige keer ging de discussie over de verschillende belangen, nu ingaan op het proces. De concept NRD gaat ter inzagelegging medio december '23. Niet alleen NZO leden, maar alle belanghebbende zullen hiervoor uitgenodigd worden. Begin van 2024 worden deze belangen bij elkaar gebracht en wordt er gekeken naar uitdagingen en kansen, hier wordt in het NZO van februari over teruggekoppeld. Er wordt gewerkt met verschillende varianten. De keuzes die zich gaan aftekenen zullen voor de zomer worden voorgelegd aan bewindspersonen. Hier zou het Rijk graag de conclusies van het NZO willen (NZO juni).

Waardering uitgesproken over de nadere toelichting van het Rijk, er worden nog vragen gesteld over hoe aanpalende processen zoals aanlanding worden meegenomen. Ook worden er zorgen uitgesproken over de integraliteit, aangezien er een totaal opgave te doen is voor alle drie de transities. Verder wordt er aangegeven dat leden graag de momenten van terugkoppeling ingepland zien worden en dat er dan aandacht moet zijn voor de balans in transities. De Voorzitter geeft aan het fijn te vinden dat we goed zicht hebben op wanneer het NZO wordt betrokken en wat het NZO voorgelegd krijgt, en bedankt het Rijk.

5 WKC

De WKC voorzitter licht toe dat het advies en voorstel van nader onderzoek naar natuurherstel en ruimtelijke ordening op zee van de gehele commissie komt. We beginnen ons wat zorgen te maken over wat voor natuur we aan het maken zijn (in bijvoorbeeld de nieuwe tenders wind op zee). We komen eruit dat er verschillende soorten natuur zijn, er komen vragen over hoe deze type natuur worden geïdentificeerd.

De leden van het NZO waarderen de input van de WKC en herkennen de punten die zij uitlichten. Er zijn vragen over hoe dit aansluit op al lopende projecten en onderzoeken. Er wordt gevraagd of er meer inzicht in kan worden gegeven in wat er loopt op Europees niveau en ook binnen het onderzoek naar de BBT. Als hier meer inzicht in komt kan het vervolg worden besproken.

6 WKC profiel van de voorzitter

In verband met het komend terugtreden van de huidige voorzitter van de WKC is een conceptprofiel voor de komende WKC voorzitter opgesteld. De omschrijving is in een bijlage opgenomen. De NZO voorzitter vraagt de aanwezigen of zij kunnen instemmen met de profielschets. Er wordt opgemerkt dat het punt over de verbondenheid met het MONS programma moeilijk wordt, er wordt gevraagd om dit te herformuleren en vooral te kijken of er geen belangenverstremming kan plaatsvinden.

7 MONS

PC MONS kwam op 14 november bijeen, door het secretariaat wordt er een mondelinge terugkoppeling gegeven. Aan het jaarplan en de herprioritering wordt nog gewerkt en zal in een volgend NZO voorgelegd worden.

8 GNSBI (Greater North Sea Basin Initiative) en NSEC: ministerieel overleg tussen de Noordzeelanden in de week van 19 november

De NSEC komt op ministerieel niveau bijeen op 19 en 20 november. NSEC wordt gevolgd door een bijeenkomst in het kader van het GNSBI op 21 november. Vanuit het rijk wordt er kort een vooruitblik gedeeld en toelichting op het NSEC Actieprogramma gegeven.

Drie hoofd thema's op de agenda:

1. Integratie energiesysteem richting 2050
2. Hoe op de NZ energie en ecologie goed samen kunnen gaan
3. Zorgen over supply chain wind op zee

Het Rijk licht kort toe waarom zij het initiatief hebben genomen om het GNSBI op te zetten, o.a. om in meer samenhang internationaal samen te werken. Dit biedt oplossingsruimte voor alle transities. Inspirerende sprekers waaronder de voorzitter van het NZO om dit belang toe te lichten. Het inzicht begint te groeien dat de samenhang kan werken voor versnellen in plaats van vertragen. Afsluiten met vaststellen conclusies, ons doel is niet alleen van NL te laten zijn maar dat het gedragen wordt door alle landen van de NZ. Uiteindelijk komen de conclusies ook hier terug. Het helpt om partnerorganisaties in omringende landen de toegevoegde waarde van het NZO te vertellen. De NZO voorzitter bedankt het Rijk voor deze toelichting.

9 NZO werkgroepen

I.v.m. de tijd wordt er een schriftelijke terugkoppeling gegeven van de werkgroepvergaderingen.

10 Communicatie

De aanwezigen worden gewezen op het overzicht van nieuwsberichten

11 Rondvraag en mededelingen (W.v.t.t.k.) ter afronding NZO

Mededelingen

- De NZO nieuwjaarsbijeenkomst wordt aangekondigd voor 17 januari.
- Natuurorganisaties geven aan graag het onderwerp van waterstof ontwikkeling boven de Wadden te willen bespreken.
- Scheepvaart sector geeft aan graag het onderwerp van formal safety assessments te willen bespreken.